

Manipulace a „idiotizace“ lidí coby „vedlejší efekt“ covidu

ET epochtimes.cz/2023/06/22/manipulace-a-idiotizace-lidi-coby-vedlejsi-efekt-covidu

Juraj Skovajsa

22. června 2023

Před něco více než měsícem pořádala Iniciativa21 debatu odborníků z různých oborů nazvanou „Jak prolomit velké (nejen) covidové mlčení?“. Stojí za to vrátit se zpět v čase a vynést na světlo několik myšlenek z jednoho z bloků nazvaného Manipulace a „idiotizace“ lidí, který se týkal především závislosti dětí a dospívajících na moderních technologiích.

Možná si čtenář položí otázku „Co to má společné s covidem?“.

Použít klišé, že všechno souvisí se vším? Spíše si vypůjčím trefnější uvedení do souvislostí od doktora celostní medicíny Radana Gocála, který se debaty zúčastnil také: „Myslím, že my můžeme být strašně vděční tomu umělému covidu, protože všechny ty věci se dějí desítky let a pomalinku. A my jsme je všichni mohli vidět, ale my jsme je nevnímali, protože jsme tak nějak žili v těch svých normálních životech...“

Zavření doma v lockdownu, rodiče v práci, hlídání žádné, nuda... Mobil, tablet, počítač, hmmm... ukaž... tak to by šlo... O něco později: závislost, psychické problémy, plné poradny psychologů.

Psycholožka Kamila Hronová z Iniciativy21 uvádí, že současné nadužívání mobilů mladou generací považuje za velmi závažnou věc: „Docházím čím dál víc k závěru, že se za tím skrývá ještě mnohem víc, než se zdá na první pohled. Že to není jen nějaká úplně neškodná zábavička. Psychika člověka, především zranitelná psychika, nezralý mozek mladého člověka nebo dokonce dítěte, se tady ocitá v naprosto nerovném boji s armádou vývojářů, neurovědčů, psychologů, marketérů, kteří velice sofistikovaným způsobem pracují na tom, aby ten závislostní potenciál mobilu byl co největší.“

Dle ní i zdánlivě „hloupý lajk“ a jeho závislostní potenciál vysílají „malé dávky rozkoše“ a u té příležitosti zmiňuje pokus na krysách, který publikovali již v roce 1954 psychologové James Olds a Peter Milner. Do mozku krysy umístili elektrody, které stimulovaly rozkoš. Krysy po „zmáčknutí páčky“ dostaly do mozku impulz... Takovouto stimulaci pak krysy „prováděly“ dokonce až dvatisíce krát za hodinu.

Robert Čumpelík, autor projektu Inovace Republiky, zmiňuje v této souvislosti nadčasovost J. A. Komenského, který „upozorňoval v 17. století na to, jak vlastně technologie můžou pohlcovat naše životy“.

Psycholog Filip Jadlovec mluví o studii, dle níž mozek teenagera závislého na technologiích vykazuje stejnou kvalitu jako závislost člověka na kokainu.

Jako konkrétní příklad popisuje svého 16-letého „pacienta“, se kterým se domluvil, že nebude na žádném zařízení, aby mu dokázal, že v žádném případě není na mobilu závislý. Když mladík přišel na kontrolu, řekl, že to zvládá. Jadlovec se jej zeptal, co na tom bylo nejtěžší? Teenager odpověděl, že cesta do ordinace, protože buď

„čučel“ na lidi, anebo se musel dívat z okna. „A co je na tom špatný?“ zeptal se Jadlovec. „Nemohl jsme nic psát, poslouchat písničky, nemohl jsem nic dělat, tak jsem koukal na ty lidi, na ty blbečky, anebo z okna,“ parafrázuje odpověď náctililetého a dodává: „Takž problém s realitou.“

Svou zkušenost popisuje i ředitel základní školy v Troubkách Petr Vrána: „To, co pozoruji já ve společnosti, je to, že jsme až asociální, že už nehledáme k sobě cestu, nekomunikujeme. Kdy vás naposledy někdo oslovil a dal se s vámi do řeči?“

Diskutující pak směřuje k rodině a ptá se, jestli jsou nám děti často na obtíž. A proč klade zdánlivě nesmyslnou otázku? Protože často vidí, jak jsou mobily a tablety skoro povinnou výbavou kočárku. „A je potom těžké v té škole tuto generaci zaujmout, protože oni dosáhnou toho svého úspěchu v některé hře – každý si najde nějakou, kde ho někdo lajkuje, nebo kde někoho porazí atd. Čas plyne a závislost se prohlubuje.“

A když dojde k tomu, že závislost na mobilu se už musí léčit, Filip Jadlovec s rodiči řeší následující scénář:

Psycholog: „Dali byste dětem cigaretu?“

Rodiče: „Nedali.“

Psycholog: „Cigareta je od kolika?“

Rodiče: „Od osmnácti.“

Psycholog: „Porno byste jim dali k dispozici kdykoliv?“

Rodiče: „Ne.“

Psycholog: „Tak od kolika?“

Rodiče: „Od osmnácti.“

Psycholog: „A co do herny? Kasino?“

Rodiče: „Ne. Od osmnácti. Jste blbý?“

Psycholog: „Tak proč jim dáváte telefon? V telefonu mají alkohol, drogy, cigarety, porno, můžou si zahrát... takže od osmnácti? Mají to zablokované?“

Rodič: „To já nevím...“

Jadlovec pak obvykle doporučuje „zázračnou medikaci“ – měsíc bez technologií. „A výsledek je takový, že oni [rodiče] přijdou po měsíci, že ‚14 dní bylo peklo, to jste měl pravdu, že se máme připravit na peklo – citová vydíračka, vyhrožování a sebevražda‘. Ale po 14 dnech přijdou ty děti s vámi večeřet, sednou si na gauč, zjistí, že je doma i televize, že si s vámi můžou povídat... To je ta cesta. Oni mají na to, aby to zvládli, ale my jim to pořád tak nějak...“

Šedá eminence

Jaroslav Janošek načíná v této souvislosti další problematiku. Upozorňuje na autocenzuru a přizpůsobení coby formy manipulace, které se nepozorovaně odehrávají v důsledku fungování sociálních sítí.

„Sami budou psát jen to, co se chce slyšet, protože chtějí dostávat lajky. A tím se formují do té kuličky,“ popisuje jeden jev a vzápětí přechází k dalšímu – indoktrinaci dětí, která je zakomponovaná v současných pohádkách.

Další z panelistů jiného bloku Radovan Dluhý-Smith rozvíjí myšlenku dál, ale nejdřív zmiňuje knihu prof. Shoshany Zuboffové „Věk kapitalismu dohledu: Boj o budoucnost lidstva u nové hranice moci“. Popisuje, že sociální sítě jsou schopny nejen ovlivňovat myšlenky a emoce, ale už je „i nějakým způsobem směřovat“. V této souvislosti mluví o tzv. Velkém resetu, o digitální identitě, digitální měně a tzv. „chytrých městech“, která budou lépe přijímána, když na ně budou lidé směřováni.

Na to reaguje Robert Čumpelík a upozorňuje, že Velký reset je spíše čínský koncept než ten západních zemí.

„Všechno to pěkně zní... ale za tím se skrývá něco jiného,“ odkrývá další pokličku Čumpelík, který byl jako krizový manažer přítomný vládních diskuzí o covidových opatřeních. „Co si myslíte, že se začalo řešit 16. března 2020, když byl první lockdown? Co vláda řešila? Řešila se změna legislativy k tomu, aby nám mohli do mobilních telefonů!“

Co s tím?

„Máme hledat ty příčiny... Kdo za to může, že má dítě mobil v kočárku? Ten, kdo vyrobil ten mobil?... Anebo ten, kdo mu to dal do toho kočárku?“ pokládá kritické otázky Darina Kocsisová z Inicativy 21, která debatu moderovala.

Odpověď ale úplně jednoduchá není...

Doktor Gocál poukázal na jednu z překážek – „davovou psychózu“: „Ty nemáš telefon, Facebook...? Sice nejsem psycholog, ale toto děti špatně zvládají. Rodičům se proti tomu těžko brání.“

Ředitel Vrána nabízí pohled na vlastní práh: „Dokázali jsme my dospělí v posledních letech kriticky myslet? Dobrý, učíme to děti...“ A s nadsázkou pokračuje: „Ale my jsme obstáli, my to nepotřebujeme...“ „Myslím si, že jsme selhali na všech frontách a ty děti samozřejmě jsou odrazem toho všeho...“

Dle něj je potřeba dát si tu námahu a děti do něčeho zapojit. Naopak, jako příklad pohodlného řešení mluvil o škole, která nejdříve zakázala mobily, ale později je povolila. Výsledkem bylo „20 individuů úplně odpojených jeden od druhého jenom s hlavou v tom displeji“.

Psycholožka Hronová doporučuje zpevnit integritu jedince ve spolupráci se školami. „Pro mě je velmi důležitá sebereflexe a velmi bych si přála, aby školství... se zaměřilo na to, jak mladé lidi učit

seberegulaci. Vlastně jedním z hlavních úkolů výchovy mladé generace je učit je seberegulaci, regulovat své emoce, své afekty a zrovna tak své potřeby, závislosti a používání technologií“.

Koneckonců, jak řekla doktorka Hana Zelená ze SMIS, mobil je „dobrý sluha, ale zlý pán“.

A pokud jde o prevenci manipulace, Čumpelík vidí světlý moment v „osvobození médií“, tedy aby se mluvilo o problémech více veřejně a dostaly slovo různé hlasy. „Média osvobozují lidský potenciál... proto každý, kdo chce držet moc, drží média...“

*Záznam celé konference najdete na našem [YouTubovém kanálu](#).
Omluvte prosím zhoršenou kvalitu obrazu i zvuku.*